

הפטרה מבוארת

על-פי המלבי"ם

שתי הלכות ביום

פרשת החודש

ספר יחזקאל, פרק מה, טז - פרק מו, יח

בשבת זו קוראים את פרשת 'החודש הזה לכם ראש חדשים', העוסקת בחודש ניסן, ומפטירים בבואת יחזקאל על חנוכת בית המקדש השלישי לעתיד לבא, וימים אלו יתחילו 'בראשון באחד לחודש', וזהו ראש חדש ניסן.

פרק מה (טז) בפסוקים הקודמים התבאר שיביאו ישראל 'תרומה' מהתבואה, מהשמן ומהבהמות לצורך הקרבנות הקרבנות, וכל העם הארץ, יהיו אל התרומה הזאת - ישתתפו בנתינת חלק בקניית הקרבנות לבית המקדש, לנשיא בישראל, שהוא מלך המשיח, שאצלו יהיה כל הממון הנצרך לבית המקדש. (י) ועל הנשיא יהיה מוטל להביא את העולות, והמנחה, והנסך, המובאים בכל יום לקרבנות התמיד, וכן בחגים ובחודשים ובשבתות, בכל מועדי בית ישראל, שמוסיפים קרבנות שונים, הוא [הנשיא] יעשה את החטאת ואת המנחה ואת העולה ואת השלמים, וכיון שכולם השתתפו בנתינת התרומה לנשיא, הרי זה נחשב שבאו הקרבנות מכל ישראל, לכפר בעד בית ישראל. כאן מתחילים הספרדים (יח) [אף על פי שמצוות התורה לא ישתנו ולא יתחלפו לעולם, וגם לאחר ביאת המשיח, הפסוקים הבאים מתארים קרבנות במספרים ובזמנים שאינם מוזכרים בתורה, כיון שאין אלו קרבנות קבועים, אלא סדר הקרבת קרבנות שתהיה בזמן חנוכת בית המקדש השלישי, וכמו שבחנוכת המשכן ובתי המקדש היו קרבנות מסוימים שהוקרבו כהוראת שעה, כך בזמן חנוכת הבית השלישי יהיה סדר מסוים של הקרבת קרבנות, המתואר בפסוקים הבאים. וכיון שהגאולה השלימה עתידה להתחיל בניסן ולהסתיים בתשרי, ולעיל (מג), אמר ה' ליחזקאל כיצד יטהרו את המזבח שמונה ימים, וימים אלו יהיו קודם ראש חדש ניסן, ולאחריהם יטהרו את הבית עצמו עד י"ד בניסן, ואחר כך תתחיל חנוכת המקדש, מיום הקרבת קרבן הפסח ועד שמיני עצרת], כה אמר ה' אלהים, בראשון - בחודש הראשון, הוא חודש ניסן, באחד לחודש, תקח פר בן בקר תמים, וחטאת - וטיהרת את המקדש, וטהרה זו תהיה לכפר על טומאת מקדש שנעשתה במוזיד. (יט) ולקח הכהן מדם החטאת, ונתן אל מזוזת הבית - ההיכל, ואל ארבע פנות העזרה למזבח, כי העזרה מקיפה את המזבח, ועל מזוזת שער החצר הפנימית, והיא עזרת ישראל, ותהיה נתינת הדם על שלשת השערים שבעזרה זו. (כ) וכן תעשה בשבעה בחודש. וטהרה זו של המקדש תהיה מאיש שגה ומפתי - מטומאת המקדש שנעשתה בשגגה ופתיות, וכפרתם את הבית. (כא) לאחר שהסתיים סדר טיהור המזבח וטיהור הבית, תתחיל חנוכת בית המקדש, בראשון - ביום הראשון לחנוכת בית המקדש, בארבעה עשר יום לחודש, יהיה לכם הפסח, כלומר, על אף שיש באותם ימים תוספת של קרבנות שונים, לא יהיה ביטול או שינוי של קרבנות החג בעצמם, אלא יובאו כסדרם וכמצוותם, וינהגו כל מצוות חג הפסח הכתובים בתורה, חג שבועות [שבעה] ימים, מצות יאכל. (כב) ובאותו יום של ערב פסח, מלבד קרבנות הפסח שיביאו כל ישראל ככתוב בתורה, ועשה הנשיא ביום ההוא בהוראת שעה, לחנוכת המקדש, לכפר בעדו ובעד כל עם הארץ, פר חטאת. (כג) ושבעת ימי החג, מלבד הקרבנות הכתובים בתורה לחג הפסח, יעשה הנשיא עולה לה' שבעת פרים ושבעת אילים תמימים ליום, שבעת הימים - בכל יום משבעת הימים יביא שבעה פרים ושבעה אילים, וחטאת, שעיר עזים ליום. (כד) וגם שיעור המנחות שיביא עם קרבנות מיוחדים אלו יהיו שונים מהמנחה הרגילה של הקרבנות, ומנחה, איפה לפר ואיפה לאיל יעשה, ושמן היו לאיפה. (כה) וענין זה של חנוכת הבית השלישי תימשך עד חג הסוכות [ולהלן יבואר סדר הקרבנות בכל אותם ששה חודשים], עד שתסתיים חנוכת הבית בשביעי - בחודש השביעי, הוא תשרי, בחמשה עשר יום לחודש, בחג, ובאותם ימים של החג יעשה כאלה - כקרבנות הללו שהקריב בחג הפסח שבעת הימים, כחטאת, כעלה, וכמנחה וכשמן, ובאותו זמן תהיה מלחמת גוג ומגוג, וסוף התשועה של ישראל.

פרק מו (א) עתה באה הנבואה לומר כיצד יהיה סדר חנוכת הבית בכל אותם ששה חודשים שבין חג הפסח לחג הסוכות, ומקדים לומר כיצד יבוא הנשיא לבית המקדש: כה אמר ה' אלהים, שער החצר הפנימית הפנה קדים - לצד מזרח, וזהו שער עזרת ישראל הפונה למזרח, יהיה סגור ששת ימי המעשה, כמו השער המזרחי של החצר, אלא שהשער המזרחי של החצר יהיה סגור תמיד, ואילו שער החצר הפנימית יהיה סגור רק בימות החול, וביום השבת יפתח, וביום החודש [ראש חדש] יפתח. (ב) ובה הנשיא לצורך הקרבת קרבנות החינוך אל השער הפנימי דרך אולם השער מחוץ, ועמד על מזוזת השער, ועשו הכהנים את עולתו ואת שלמיו, והשתחוה על מפתן השער, ויצא, והשער לא יסגר עד הערב. (ג) והטעם שלא יסגרו את השער עד הערב, כיון שקרבנות אלו יהיו בשבתות וראשי חודשים, שאז מתאספים האנשים לבית המקדש, והשתחוה עם הארץ פתח

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

ארגון 'שתי הלכות ביום' שולח מגוון לימודים בנושאים שונים, ובכמה שפות. מעוניין ללמוד ולהבין את שאר פרקי הנ"ך? הצטרף למסלול לימוד 'נ"ך מבואר' של ארגון 'שתי הלכות ביום', ותקבל פרקי נ"ך מבוארים, בכל בוקר ישירות לתיבת הדוא"ל שלך!

הצטרפות לאחד או יותר ממסלולי הלימוד בדוא"ל: office@2halachot.org

השער ההוא, בשבתות ובחגים, לפני ה'. (א) והעלה אשר יקרב הנשיא לה' ביום השבת לחנוכת הבית [מלבד הקרבנות הקבועים הקרבים בשבת], ששה כבשים תמימים, ואיל תמימים. (ב) ומנחה הבאה עם הקרבנות, איפה לאיל, ולכבשים תהיה המנחה מתת ידו, כלומר שישית האיפה לכל כבש, שזהו השיעור שנותנים העם לנשיא מהתבואה, ושיעור זה הוא שיעור מנחת הכבש, ושמון בשיעור היו לאיפה. (ג) וביום החדש יביא הנשיא לחנוכת המקדש פר בן בקר תמימים, וששת כבשים, ואיל, תמימים יהיו. (ד) ואיפה לפר, ואיפה לאיל, ועשה מנחה, ולכבשים פאשר תשיג ידו, והיינו שישית האיפה, וכמו שהתבאר, ושמון בשיעור היו לאיפה. (ה) עתה מוסיף ומבאר את דרך יציאת הנשיא מהעזרה, שלא תהיה כדרך כל העם, ובבוא הנשיא, דרך אולם השער יבוא, ובדרך של אותו שער יצא. (ו) אמנם רק הנשיא רשאי לעשות כן, ובבוא [אבל כשיבואו] עם הארץ לפני ה' במועדים, לא יצאו באותו שער שנכנסו בו, אלא הבא דרך שער צפון להשתחות, יצא דרך שער נגב, והבא דרך שער נגב יצא דרך שער צפונה, לא ישוב דרך השער אשר בא בו, כי נכחו - בשער שכנגדו יצא [והוזכרו רק שער צפון ושער דרום, הגם ששער מזרח ישאר פתוח כל אותו היום, מכל מקום אין רשות לעם הארץ להכנס ולצאת בשער זה, אלא רק להשתחות כנגדו]. (ז) אמנם, גם מה שהוזכר שהנשיא נכנס ויוצא באותו שער, זהו רק כשבא הנשיא לבדו לצורך הקרבת קרבנות החינוך, והנשיא בתוכם - אבל כאשר יבוא הנשיא עם שאר העם, יכבד את העם וינהג כמותם, בבואם יבוא ובצאתם יצאו, והיינו שיכנס בשער צפון או דרום, ויצא בשער שכנגדו, כפי שעושים כל העם. (ח) אחרי שהתבארו הקרבנות שיקריב הנשיא לחנוכת בית המקדש בפסח ובסוכות, מבאר את סדר הקרבנות שיביא בשאר החגים שיחולו באותם ימים של חנוכת בית המקדש, ובחגים - בחג השבועות, ובמועדים - בראש השנה ויום הכפורים של אותה שנה, יביא את שיעור הקרבנות כמו בראשי חודשים, פר אחד, איל אחד, וששה כבשים [כי הרי ראש השנה הוא גם ראש חודש, ובודאי לא יגרע מנין הקרבנות מבכל ראש חודש של אותם ימים], ותהיה המנחה שונה מהמנחה הקבועה, וכשיעור שהתבאר לעיל, איפה לפר, ואיפה לאיל, ולכבשים מתת ידו, והיינו שישית האיפה, וכמו שהתבאר, ושמון בשיעור היו לאיפה. (ט) עתה מבאר את סדר הנהגת הנשיא בימות החול של אותה תקופה של חנוכת הבית, וכי יעשה הנשיא נדבה, עולה או שלמים נדבה לה', אף שבדרך כלל בימות החול יהיה השער המזרחי סגור, כמוזכר לעיל, אם יבוא הנשיא להקריב קרבן משלו, ופתח לו את השער הפנה קדים - יפתחו לכבודו את השער המזרחי, ועשה את עלתו ואת שלמיו, פאשר יעשה ביום השבת, אך לא יהיה זה כמו בימות השבת שנשאר השער פתוח כל היום, אלא יוצא הנשיא, וסגר את השער אחרי צאתו, כי בימות החול לא יבואו העם להשתחות כמו שיבואו בשבתות ובראשי חודשים. (י) וסדר הקרבנות לשם חנוכת הבית יהיה גם בימות החול של אותם ששה חודשים, וכבש בן שנתו תמימים תעשה עולה ליום לה', בבקר בבקר תעשה אתו [מלבד קרבן התמיד שיוקרב כרגיל]. (יא) ומנחה תעשה עליו בבקר בבקר, ששית האיפה [כפי שהתבאר לעיל שזהו שיעור 'מתת ידו' האמור בכל המנחות של הכבשים בימי החינוך], ושמון בשיעור שלישית ההין [ואף שלפי החשבון של היון שמן לאיפה מנחה היה ראוי להביא שישית היון לשישית האיפה, כאן יביא שלישית ההין שמן, כדי] לרס את הסלת, לרככה בשמן מרובה. וכל מה שהתבאר עד עתה היה סדר הקרבנות שיוקרבו כהוראת שעה לחנוכת הבית, ומלבד זאת יביא מנחה לה', שהיא מנחת קרבנות התמיד המוקרבים בכל בוקר, חקות עולם תמיד. (יב) כי הבאת הקרבן המיוחד בכל בוקר לחנוכת הבית לא יבטל את הקרבת התמיד, אלא יעשו את הכבש של קרבן התמיד, ואת המנחה, ואת השמן, כשיעורים הכתובים בתורה [שהם שונים מקרבנות החינוך], ויבא קרבן התמיד בבקר בבקר, עולת תמיד. (יג) כאן מסיימים הספרדים (ט) לה אמר ה' אלהים, כי יתן הנשיא מתנה לאיש מבניו, לא יהיה דינה ככל מתנת קרקע החוזרת ביובל, אלא נחלתו של המקבל לעולם היא, לבניו של המקבל תהיה, ולא תחזור להתחלק בין האחים, והטעם לכך, אחרתם היא בנחלה - כיון שבין כך עתיד היה לרשת את אביו, וכיון שקיבל חלק זה במתנה, נשאר לו חלק זה לעולם. (יד) וכי יתן הנשיא מתנה מנחלתו לאחד מעבדיו, והיתה לו רק עד שנת הדרור, שהיא שנת היובל, ושבת - [ותשוב] לנשיא, כדי שלא תוסב נחלת הנשיא לזרים, אלא אך נחלתו של הנשיא לבניו, להם תהיה. (טו) ועל ידי שהמתנות שיתן הנשיא יחזרו אליו ביובל ויוכל להורישם לבניו, ולא יקח - לא יצטרך לקחת הנשיא מנחלת העם, להונתם מאחרתם, כדי שיהיה לו מה להנחיל לבניו, אלא כיון שכל מתנותיו יחזרו אליו ביובל, הרי שמאחרתו ינחיל את בניו, למען אשר לא יפצו עמי איש מאחרתו כפי שהיה בזמן המלכים הקודמים, שהיו נוטלים מהמון העם את שדותיהם, אבל כשתהיה לנשיא נחלתו לעולם לא יצטרך ליטול דבר מהעם, אלא ינחיל לבניו את אחוזתו:

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

02-5005321